

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 381/2019-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. septembra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Mojmíra Mamojku predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Bartoš, s. r. o., Martina Granca 3, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Peter Bartoš, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 70 Ek 1184/2017 z 8. apríla 2019, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a argumentácia [REDACTED] [REDACTED]

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. júna 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]

č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov v spojení s § 40 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní.

5. Sťažovateľ uvádza, že okresný súd napadnutým uznesením z 8. apríla 2019 zastavil exekúciu aj „*napriek absencii akýchkoľvek zákonných a procesných dôvodov na zastavenie exekúcie*“. Sťažovateľ namieta, že obdobnú právnu a skutkovú situáciu posúdil okresný súd, prípadne kauzálne príslušný Okresný súd Bratislava V a odvolací Krajský súd v Bratislave (ďalej len „*krajský súd*“) odlišne. Napadnuté uznesenie okresného súdu považuje sťažovateľ za „*reštriktívne a nesprávne rozhodnutie*“.

Ako ukážka pochybenia exekučného súdu je ďalej citovaný Nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 300/2018-54 z 05. 09. 2018. Sťažovateľ ďalej uvádza citácie z odbornej publikácie autorov novely zákona o rozhodcovskom konaní profesora Števčeka a kolektív. Ani v jedinom doterajšom súdnom prieskume desiatkami slovenských súdov, ktorý sťažovateľ pozná od roku 2015, pri rozhodcovských konaniach vedených voči štatutárom spoločnosti dlžníka o náhradu škody podľa § 135a ods. 5 resp. § 194 ods. 9 Obchodného zákonníka a podľa § 3 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. žiadnemu súdu, vrátane ústavného súdu nevadilo, že rozhodcovský súd konal a rozhodoval voči štatutárovi spoločnosti dlžníka o náhradu škody...“.

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti zhrnul právne závery, ktoré vyplývajú z napadnutého uznesenia okresného súdu:

„- Exekučný súd vždy meritórne preskúmava nespotrebitel'ské rozhodcovské rozhodnutie.

- Exekučný súd vždy u nespotrebitel'ského rozhodcovského rozhodnutia skúma existenciu platne uzatvorenej rozhodcovskej zmluvy.

- Iná zmena v osobe dlžníka vo vzťahu na ktorý platí rozhodcovská zmluva podľa § 3 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. nie je aplikovateľná na štatutára spoločnosti dlžníka.

- Nepodanie žalobnej odpovede, resp. ignorovanie rozhodcovského konania, nemá žiadne procesné účinky v zmysle § 21 ods. 2 v nadväznosti na § 4 ods. 7 zákona č. 244/2002 Z. z. Rozhodcovská zmluva nemôže vzniknúť tacitným spôsobom, tak ako to tvrdia autori zákona.

- Iné prejudiciálne rozhodnutia odvolacích súdov, NS SR a ÚS SR nemajú žiaden vplyv na rozhodovaciu prax exekučného Okresného súdu v Banskej Bystrici.“

Podľa sťažovateľa žiaden z týchto právnych záverov nie je správny, tieto závery odporujú právnym názorom, ktoré vyplývajú zo zaužívanej aplikačnej praxe, a sú z časti založené na starších súdnych rozhodnutiach spred roku 2015, ktoré nereflektujú aktuálny právny stav, t. j. príslušnú zmenu zákona o rozhodcovskom konaní a tiež od 1. apríla 2017 účinnú zmenu zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“). Takáto nesprávna aplikácia zákona o rozhodcovskom konaní v justičnej praxi je príčinou nedostatočnej dôvery v nespotrebitel'ské rozhodcovské konania v Slovenskej republike.

7. Sťažovateľ následne poukazuje na dielo GYÁRFÁŠ, J. – ŠTEVČEK, M. a kol. *Zákon o rozhodcovskom konaní. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2016. Cituje z neho viaceré časti týkajúce sa tichého (tacitného) uzavretia rozhodcovskej zmluvy, ku ktorému dochádza aj v prípade, ak žalovaný nenamietne nedostatok právomoci rozhodcovského súdu. Následne cituje aj časti týkajúce sa rozsahu rozhodcovskej zmluvy, podľa ktorých rozhodcovská zmluva pokrýva aj spory o nároky *ex contractu*, ako aj deliktuálne a kvázi deliktuálne nároky, spory o platnosť alebo účinnosť zmluvy, nároky z bezdôvodného obohatenia. Rovnako tak cituje aj časti týkajúce sa právomoci rozhodcovského súdu rozhodnúť aj prejudiciálne otázky, zachovania písomnej formy rozhodcovskej zmluvy a dôvodov na zrušenie rozhodcovskej zmluvy. Následne sťažovateľ cituje odborný názor sudcu krajského súdu JUDr. Petra Šamka uverejnený v Právnych listoch 11. júla 2012, v ktorom tento poukazuje na svojvoľné rozhodnutie všeobecného súdu, ktoré znamená *«nerešpektovanie prikazujúcej normy, vysvetľovanie, ktoré je vo výraznom rozpore s prioritami spravodlivosti, a extrémny nesúlاد právnych záverov s vykonanými skutkovými a právnymi zisteniami. Zjednodušené povedané, ide o také rozhodnutie, ktoré nemá rozumný základ v obsahu spisu a racionálne vysvetlenie, čo sa v spore naozaj odohralo... Formalistická prax tzv. súhrnného zistenia („súd mal za preukázané...“)* ako skutkové východisko odôvodnenia rozhodnutia je postup neprípustný s následkami odopretia spravodlivosti. Svojvoľným prvkom súdneho rozhodnutia je aj odklon od ustálenej

konštatačnej judikatúry bez toho, aby sa dodatočne vyargumentovali dôvody, na základe ktorých odmieta sudca doteraz stabilizujúcu výkladovú prax.».

8. Sťažovateľ sa domnieva, že splnil všetky zákonné podmienky pre návrh na povolenie exekúcie, napriek tomu okresný súd jeho návrh zamietol bez toho, aby uviedol nejaký zákonný a preskúmateľný dôvod na tento postup. Odôvodnenie napadnutého uznesenia je nepreskúmateľné, odporuje platným právnym predpisom – ustanoveniam zákona o rozhodcovskom konaní a Exekučnému poriadku. Podľa sťažovateľa napadnutým uznesením okresného súdu došlo k porušeniu označených práv podľa ústavy a dohovoru a taktiež k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a porušeniu čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy. Došlo aj k porušeniu čl. 143 ods. 1 ústavy, keďže sťažovateľovi bolo znemožnené podať odvolanie a dovolanie proti „rozhodnutiu prvostupňového súdu“. Sťažovateľ tvrdí, že okresný súd svojvoľne „vykonal meritórny prieskum exekučného titulu v exekučnom konaní a skúmal právomoc rozhodcovského súdu v nespotebiteľskom rozhodcovskom rozsudku, čím exekučný súd prekročil svoju právomoc, nakoľko k tomu nie je súdom príslušným a takýto prieskum vykonal nezákonný sudca.“.

9. Sťažovateľ uvádza, že § 45 zákona o rozhodcovskom konaní umožňoval exekučnému súdu vykonať prieskum právomoci rozhodcovského súdu, existencie rozhodcovskej zmluvy a procesných väd rozhodcovského konania v celom rozsahu podľa § 40 zákona o rozhodcovskom konaní. Ustanovenie § 45 zákona o rozhodcovskom konaní bolo s účinnosťou od 1. januára 2015 zrušené, „zákonodarca si už ďalej neželal, aby exekučný súd skúmal právomoc rozhodcovského súdu, alebo ani iným spôsobom preskúmaval nespotebiteľské rozhodcovské konania. Toto úzko súvisí s oddelením spotrebiteľskej arbitráže do nového zákona č. 335/2014 Z. z., kde exekučnému súdu zostalo zachované právo preskúmavať spotrebiteľské rozhodcovské konania. Takéto oprávnenie exekučného súdu je dokonca priamo zakotvené v ustanovení 53 ods. 3 písm. f) Exekučného poriadku. Je nepochybné, že predstava zákonodarcu bola dať právomoc preskúmavať exekučnému súdu iba spotrebiteľské rozhodcovské konania.

Od 01. 01. 2015 je jediná možnosť na napádanie nespotebiteľského rozhodcovského konania vedeného podľa zákona č. 244/2002 Z. z. iba podanie námietky - žaloby podľa § 9

ods. 5, § 21 ods. 4, § 22d, § 40 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. a to výlučne v hmotnoprávnej lehote uvedenej v zákone a iba na kauzálne príslušný súd podľa § 28 Civilného sporového poriadku. Rozhodcovské rozhodnutie, ktoré nebolo právoplatne zrušené kauzálne príslušným súdom má rovnaké účinky ako právoplatné rozhodnutie všeobecného súdu.

Od 01. 01. 2015 do 31. 03. 2017 bolo v Exekučnom poriadku obsiahnuté ustanovenie § 56 ods. 5, ktoré jediné umožňovalo exekučnému súdu odložiť výkon exekúcie oprávneného s blokováním majetku povinného v prípade, že povinný podal návrh - žalobu na príslušný súd o zrušenie rozhodcovského rozhodnutia - a to až do právoplatného skončenia súdneho konania na príslušnom súde. Takéto ustanovenie od 01. 04. 2017 ale už Exekučný poriadok neobsahuje. Je nesporné, že zákonodarca si už neprial ani to, aby exekučný súd vôbec odkladal exekúciu aj v prípade podania žaloby povinným na kauzálne príslušný súd voči exekučnému titulu.“.

10. Podľa sťažovateľa okresný súd si nesprávne vykladá pojem preskúmavanie exekučného titulu v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Z § 6 zákona o rozhodcovskom konaní vyplýva oprávnenie exekučného súdu posudzovať iba okolnosti spôsobilosti byť rozhodcom. Posudzovanie právomoci orgánu, ktorý vydal nespotebiteľské rozhodcovské rozhodnutie, nad rozsah § 6 zákona o rozhodcovskom konaní je neprípustné. Sťažovateľ poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2 CoE 41/2017. Sťažovateľ uvádza, že od 1. januára 2015 exekučný súd nemá právomoc preskúmať právomoc rozhodcovského súdu a existenciu rozhodcovskej zmluvy pri nespotebiteľských rozhodcovských konaniach. Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6 CoE 75/2017 z 15. augusta 2017 – ktoré uvedené otázky posudzovalo odlišne – bolo zrušené nálezom ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 300/2018. Predmetný nález ústavného súdu mal takto vplyv na úpravu rozhodovacej praxe exekučných súdov. Túto skutočnosť uviedol aj Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v uznesení sp. zn. 6 Ecd0 7/2013. Podľa týchto právnych záverov pokiaľ sa „*rozhodcovské konanie týka sporu z iného než spotrebiteľského právneho vzťahu, ustanovenia zákona o rozhodcovskom konaní, ktorú umožňujú účastníkovi tohto konania, aby namietal nedostatok právomoci rozhodcovského súdu pre neexistenciu alebo neplatnosť rozhodcovskej zmluvy (§ 21 ods. 2 ZRK) a aby sa žalobou podanou na príslušnom súde (§40 ods. 1 ZRK) domáhal zrušenia rozhodcovského*

rozsudku pre neplatnosť rozhodcovskej zmluvy, vylučujú skúmanie právomoci rozhodcovského súdu v exekučnom konaní.“.

11. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza početnú judikatúru krajského súdu, Okresného súdu Bratislava V, samotného okresného súdu a tiež iných exekučných súdov, v ktorých tieto súdy obdobnú právnu vec posúdili odlišne. Osobitne poukazuje na uznesenie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 1/2018 a na jeho nález sp. zn. II. ÚS 300/2018. Z týchto rozhodnutí obsiahlo cituje právne vety, ktoré podľa sťažovateľa preukazujú (ak ich účastníci sú konatelia spoločností dlžníka), „že rozhodcovský súd má právo konať a rozhodovať voči štatutárovi spoločnosti dlžníka o náhradu škody podľa § 135a ods. 5 resp. § 194 ods. 9 Obchodného zákonníka ako inú zmenu v osobe dlžníka podľa § 3 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. vo vzťahu, na ktorý sa vzťahuje rozhodcovská zmluva. Rozhodcovská zmluva je vždy uzavretá medzi veriteľom a spoločnosťou dlžníka a konateľ dlžníka k nej pristupuje priamo zo zákona. Je to univerzálna zodpovednosť štatutára za svoje konanie.

Rozhodcovský súd má právomoc konať a rozhodovať voči štatutárovi spoločnosti dlžníka podľa § 135a ods. 5 a § 194 ods. 9 Obchodného zákonníka a podľa § 3 ods. 2. zákona č. 244/2002 Z. z.

V zmysle novely zákona č. 244/2002 Z. z. prišlo k širokej interpretácii subjektov, ktoré sú dotknuté nespotrebitel'skou rozhodcovskou zmluvou - doložkou, pričom uplatňovanie náhrady škody voči štatutárovi spoločnosti dlžníka je jedným z uvedených interpretácií § 3 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. Táto interpretácia je ustálená aj v rozhodovacej praxi kauzálneho Okresného súdu Bratislava V a Krajského súdu v Bratislave.“.

12. Sťažovateľ poukazuje na štúdiu vypracovanú pre Európsky parlament porovnávajúcu arbitrážnu legislatívu a prax členských štátov Európskej únie a Švajčiarska, ktorá „konštatovala v roku 2014 na Slovensku veľmi tristný stav. V prieskume otvorenosti právneho poriadku voči rozhodcovskému konaniu sa Slovenská republika (spoločne s Lotyšskom) umiestnila na poslednom mieste.“. Vychádzajúc z výsledkov predmetnej správy, zákonodarca „prijal pre slovenský právny systém ako základ nespotrebitel'ského rozhodcovského konania text Modelového zákona EÚ UNCITRAL a princíp procesnej

aplikácie podľa nemeckého systému nespotrebitel'ského rozhodcovského konania. Takýto systém od 01. 01. 2015 platí aj na Slovensku. Rozhodcovská zmluva už nemusí byť podpísaná. Môže vzniknúť aj odkazom na akýkoľvek dokument, kde je rozhodcovská doložka obsiahnutá. Tiež ako iná zmena v osobe dlžníka a veriteľa. Rozhodcovská zmluva sa môže platne uzatvoriť aj vo vzájomne vymenenej korešpondencii. Právomoc rozhodcovského súdu v nespotrebitel'skom rozhodcovskom konaní medzi žalobcom a žalovaným vzniká množstvom rôznych spôsobov, vrátane jej vzniku podľa procesnej situácie v samotnom rozhodcovskom konaní.“

13. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo (sťažovateľa)... na súdnu a inú právnu ochranu upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 70 Ek/1184/2017 z 08. apríla porušené bolo.

2. Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 70 Ek/1184/2017 z 08. apríla 2019 sa zrušuje a vec sa sudcovi Okresného súdu Banská Bystrica vracia na ďalšie konanie.

3. (Sťažovateľovi) priznávajú trovy právneho zastúpenia 415,51 EUR, ktoré je porušovateľ základného práva alebo slobody povinný zaplatiť na účet Advokátskej kancelárie JUDr. Peter Bartoš, s. r. o. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Právomoc ústavného súdu, relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

14. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

15. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

16. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

17. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

18. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00,

II. ÚS 101/03, III. ÚS 263/03, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 79/2012).

19. V rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti ústavný súd poukazuje na svoj ustálený právny názor, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Už uvedené závery zahŕňajú aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09). Uvedený právny názor možno primerane aplikovať aj na rozhodnutie vydané vyšším súdnym úradníkom, ktoré preskúma sudca všeobecného súdu na základe sťažnosti ako osobitného prostriedku procesnej obrany podanej účastníkom konania. Vychádzajúc z uvedeného, pre posúdenie ústavnej udržateľnosti záverov okresného súdu v napadnutom uznesení z 8. apríla 2019 sa ústavný súd v potrebnom rozsahu oboznámil s uznesením okresného súdu z 21. februára 2019 vydaným vyššou súdnou úradníčkou.

20. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

21. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

22. Základom argumentácie sťažovateľa je tvrdenie, že exekučný súd v prípade, ak je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok vydaný v nespotrebitel'skej veci, nemôže

preskúmať v exekučnom konaní právomoc rozhodcovského súdu, teda ani skúmať existenciu, resp. platnosť rozhodcovskej zmluvy (doložky). Okresný súd v napadnutom uznesení z 8. apríla 2019 tento právny názor nerešpektoval, čo malo za následok porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

23. Okresný súd sa v napadnutom uznesení z 8. apríla 2019 stotožnil s právnym záverom vyššej súdnej úradníčky okresného súdu v uznesení z 21. februára 2019 a na zdôraznenie správnosti tohto uznesenia poukázal na ďalšie dôvody, pre ktoré nepovažoval rozhodcovský rozsudok za vykonateľný exekučný titul. V prvom rade uviedol, že ak okresný súd preskúmava platnosť rozhodcovskej zmluvy (doložky), „*preskúmava formálnu stránku vykonateľnosti exekučného titulu, teda či exekučný titul vydal orgán na to oprávnený rovnako, ako by to skúmal v prípade iných exekučných titulov uvedených v § 45 Exekučného poriadku.*“. Existencia rozhodnutia (exekučného titulu) vykonateľného po materiálnej aj po formálnej stránke je predpokladom zákonného vedenia exekúcie, preto ak rozhodnutie bolo „*vydané orgánom na to nepríslušným, takéto rozhodnutie je nulitným aktom, ktorý v exekučnom konaní nie je možné vykonať. Nulitný akt nikoho nezaväzuje a hľadá sa naň, akoby neexistoval (porovnaj napríklad uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 MCdo 20/2008 zo dňa 22. 04. 2009).*“. Právomoc rozhodcovského súdu rozhodnúť a prejednať vec zakladá platná rozhodcovská zmluva, resp. rozhodcovská doložka. Vychádzajúc z uvedeného, exekučný súd „*má, v zmysle § 53 ods. 3 písm. a) Exekučného poriadku, povinnosť zisťovať súlad exekučného titulu s Exekučným poriadkom, a teda, okrem iného aj to, či je exekučný titul podľa § 45 Exekučného poriadku vykonateľný. Súd pri tomto zisťovaní posudzuje nielen to, či rozhodcovská zmluva bola medzi zmluvnými stranami uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Iba platná rozhodcovská zmluva môže totiž založiť právomoc rozhodcovského súdu na jej základe určitú vec prejednať a rozhodnúť (porovnaj napríklad uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 135/2012 zo dňa 05. 12. 2012).*“.

24. Vychádzajúc zo znenia rozhodcovskej doložky, okresný súd uviedol, že „(p)ovinný 1) ani povinný 2) ako fyzická osoba konajúca vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť nijakým spôsobom nebol v zmluvnom vzťahu s oprávneným, ani jeho právnym predchodcom, keď v zmluvnom vzťahu konal ako konateľ spoločnosti, teda v mene právnickej osoby, ktorú úkony jej konateľa aj zaväzovali. Povinný 1) a povinný 2) nie sú právnymi nástupcami právnickej osoby, ktorá bola účastníkom právneho vzťahu s právnym predchodcom oprávneného, ani oprávneným. Preto sa na nich nevzťahuje rozhodcovská doložka citovaná rozhodcom v odôvodnení rozhodcovského rozhodnutia.“. K otázke inej zmeny v osobe veriteľa alebo dlžníka v zmysle § 3 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní okresný súd uviedol, že za takúto zmenu „nemožno považovať, s poukazom na § 135a ods. 2 Obchodného zákonníka, štatutárny orgán dlžníka, titulom zodpovednosti za spôsobenú škodu. Súd pritom nespochybnuje nárok veriteľa podľa § 135a ods. 5 Obchodného zákonníka, ale je potrebné zdôrazniť, že v takom prípade veriteľ uplatňuje nárok spoločnosti na náhradu škody voči jej konateľovi. Teda za splnenia základných zákonných predpokladov v zmysle § 135a ods. 5 Obchodného zákonníka (a predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu - porušenie povinnosti konateľa, vznik škody, príčinná súvislosť medzi nimi) mohol oprávnený ako právny nástupca veriteľa žalobou uplatňovať nárok na náhradu škody voči jej konateľovi vo svojom vlastnom mene a na vlastný účet, avšak kvantitatívne obmedzenej vo výške svojej pohľadávky s príslušenstvom. Za inú zmenu v osobe dlžníka, tak ako to má na mysli ustanovenie § 3 ods. 2 ZoRK nemožno považovať zodpovednostný vzťah konateľa voči spoločnosti v ktorej je konateľom, nakoľko tu ide o iné subjekty zodpovednostného vzťahu, ale aj o iný obsah záväzku (náhrada škody). Na uvedenom nič nemení ani to, že veriteľ (oprávnený) môže uvedený nárok na náhradu škody uplatňovať vo vlastnom mene a na vlastný účet.“. K možnosti aplikovať § 4 ods. 7 zákona o rozhodcovskom konaní, t. j. „považovať rozhodcovskú zmluvu za písomne uzavretú aj vtedy, ak je jej existencia tvrdená v žalobe a žalovaný v žalobnej odpovedi doručenej rozhodcovskému súdu jej existenciu nenamietne súd uvádza, že podmienky § 4 ods. 7 ZoRK splnené neboli, keď žalobná odpoveď povinného nebola rozhodcovskému súdu doručená. Pokiaľ niet žalobnej odpovede, nie je možné považovať podmienky uvedené v § 4 ods. 7 ZoRK za splnené. Zo žiadneho ustanovenia ZoRK nemožno vyvodiť, že by pasivita a nečinnosť žalovaného v rozhodcovskom konaní mala za následok podrobenie sa

právomoci rozhodcu. Pri otázke právneho významu nečinnosti, resp. mlčania, sa vychádza zo zásady, že nečinnosť alebo mlčanie samé o sebe nie je možné nikdy považovať za prejav vôle: neplatí zásada, že kto mlčí, ten prisvedčuje, resp. súhlasí (pozri napríklad rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 233/2008 zo dňa 26. 05. 2009). V ďalších podrobnostiach vzniku rozhodcovskej zmluvy súd poukazuje na odôvodnenie sťažnosťou napadnutého uznesenia.“.

25. Okresný súd sa následne vysporiadal s jednotlivými námietkami sťažovateľa. Pokiaľ ide o odkaz sťažovateľa na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6 ECdo 7/2013, okresný súd uviedol, že toto rozhodnutie „*sa týkalo posudzovania platnosti rozhodcovskej zmluvy v spotrebiteľskej veci, pričom len okrajovo uviedol rozdiely, ktoré sú v nesporebiteľských rozhodcovských konaniach. Navyše v tomto rozhodnutí nespochybnil ani nepopieral iné svoje rozhodnutie (sp. zn. 3 Cdo 146/2011 zo dňa 13. 10. 2011 - R 46/2012), ktoré sa priamo zaoberalo existenciou rozhodcovskej zmluvy (doložky) a jednotlivými písomnými formami jej uzavretia, pričom nerozhodoval túto vec z hľadisk spotrebiteľského práva. Rovnako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 MCdo 11/2010 sa týka spotrebiteľského rozhodcovského konania, pričom z neho vôbec nevyplýva, že by exekučný súd nemal preskúmavať právomoc orgánu (rozhodcovského súdu) na konanie a vydanie exekučného titulu.“. K poukazu sťažovateľa na iné rozhodnutia okresných súdov okresný súd uviedol, že uvedené rozhodnutia boli vydané vyššími súdnymi úradníkmi, nejde o formálne pramene práva a o ustálenú súdnu prax najvyšších súdnych autorít. Okresný súd za „*ustálenú súdnu prax najvyšších súdnych autorít považuje... predovšetkým rozhodnutia publikované v zbierke rozhodnutí a stanovísk, ktoré vyjadruje vyššiu mieru akceptácie uvedeného rozhodnutia a jeho záverov sudcami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Jedno z takých je aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 146/2011 zo dňa 13. 10. 2011, zverejnené v zbierke pod číslom, R 46/2012, ktorého závery potvrdzujú možnosť a povinnosť exekučného súdu preskúmať právomoc rozhodcovského súdu konať a rozhodnúť spor, ktorého výsledkom je rozhodnutie rozhodcovského súdu, ktoré je predložené exekučnému súdu ako exekučný titul. Taktiež rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. IV. ÚS 484/2018-28 zo dňa**

13. 09. 2018 vydané v skutkovo obdobnej veci potvrdzuje správnosť záverov exekučného súdu v sťažnosťou napadnutom uznesení.“.

26. K námietke sťažovateľa, že exekučný súd nemá právomoc posudzovať exekučný titul, okresný súd uviedol, že „*exekučný súd je oprávnený pri každom exekučnom titule skúmať jeho formálnu a materiálnu vykonateľnosť, pričom formálnou stránkou vykonateľnosti je aj skúmanie, či exekučný titul vydal orgán na to oprávnený. Pokiaľ exekučný súd preskúmava platnosť rozhodcovskej zmluvy (doložky) preskúmava formálnu stránku vykonateľnosti oprávneným predloženého exekučného titulu. Preskúmanie formálnej a materiálnej stránky vykonateľnosti exekučného titulu exekučným súdom je prijímané bez výhrad aj rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, pozri napríklad uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky: č. k. III. ÚS 86/2010-19 zo dňa 18. 02. 2010; č. k. II. ÚS 545/2010-15 zo dňa 09. 12. 2010; č. k. III. ÚS 125/2011-17 zo dňa 29. 03. 2011; č. k. I. ÚS 456/2011-19 zo dňa 23. 11. 2011; č. k. I. ÚS 379/2012-19 zo dňa 22. 08. 2012 a uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky: 3 Cdo 164/96 zo dňa 27. 01. 1997; 3 MCdo 20/2008 zo dňa 22. 04. 2009; sp. zn. 5 Cdo 109/2010 zo dňa 13. 09. 2010; sp. zn. 4 Cdo 11/2011 zo dňa 23. 06. 2011; 1 MCdo 15/2012 zo dňa 22.05.2013.“.*

27. Okresný súd v uznesení z 21. februára 2019 vydanom vyššou súdnou úradníčkou tiež uviedol, že rozhodcovská doložka „*v takom znení, ako je zakotvená vo Všeobecných obchodných podmienkach spoločnosti [REDAKOVANÉ] sa nemôže vzťahovať na obchodný vzťah obchodnej spoločnosti (jednej zo strán rozhodcovskej doložky) voči svojim konateľom, ktorí neboli samostatnou stranou rozhodcovskej doložky, ale konali v jej mene. Súd preto neakceptoval uzatvorenie rozhodcovskej doložky takýmto spôsobom, a teda to, že ide o inú zmenu v osobe dlžníka, uzatvorenú v zmysle § 4 ods. 4 ZRK v spojení s § 3 ods. 2 ZRK.“.*

28. Z argumentácie okresného súdu v napadnutom uznesení z 8. apríla 2019 v spojení s uznesením okresného súdu z 21. februára 2019 dostatočne vyplýva záver, z akých dôvodov okresný súd zamietol sťažnosť sťažovateľa ako oprávneného proti uzneseniu o zastavení exekúcie. Tento právny záver ústavný súd nepovažuje za arbitrárny a ani zjavne neodôvodnený, preto je ústavne udržateľný.

29. Odôvodnenie napadnutého uznesenia z 8. apríla 2019 v spojení s uznesením okresného súdu z 21. februára 2019 o zastavení exekúcie je dostatočné a vyčerpávajúce – sťažovateľ dostal odpovede na ťažiskové právne otázky rámčujúce jeho vec. Okresný súd sa špecificky vysporiadal s otázkou možnosti preskúmať právomoc rozhodcovského súdu skúmaním existencie, resp. platnosti rozhodcovskej zmluvy (doložky) a uviedol, že tento postup vyplýva z povinnosti exekučného súdu podľa § 53 ods. 3 písm. a) Exekučného poriadku zisťovať súlad exekučného titulu s Exekučným poriadkom, t. j. aj to, či je exekučný titul podľa § 45 Exekučného poriadku vykonateľný. Okresný súd okrem toho skúmal to, či je daná iná zmena v osobe dlžníka podľa § 3 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní, a uviedol, že právo veriteľa uplatňovať nárok na náhradu škody podľa § 135a ods. 5 Obchodného zákonníka proti konateľovi spoločnosti nie je zmenou v zmysle § 3 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní. Okresný súd sa napokon vysporiadal aj s otázkou, či došlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy postupom podľa § 4 ods. 7 zákona o rozhodcovskom konaní, s tým, že poukázal na absenciu žalobnej odpovede povinných a tiež na právne posúdenie mlčania (nečinnosti) v našom právnom poriadku. Tieto právne závery okresného súdu nie je potrebné zo strany ústavného súdu dopĺňať alebo revidovať, naopak, ústavný súd môže na ne s ohľadom na sťažnostné námietky sťažovateľa v plnom rozsahu odkázať, keďže podľa ústavného súdu sú ústavne udržateľné a obsahujú relevantné a zrozumiteľne formulované právne argumenty. Sťažovateľom uvádzané skutočnosti nijako neindikujú také pochybenia v napadnutom uznesení okresného súdu ako exekučného súdu, ktoré by mali ústavnoprávny rozmer, teda ktoré by vytvárali priestor pre možnosť vyslovenia porušenia označených práv sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru.

30. Ústavný súd tiež neakceptoval námietku sťažovateľa, že právny záver okresného súdu je v rozpore s nálezom ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 300/2018 z 5. septembra 2018. Ústavný súd sa v predmetnom náleze zaoberal kľúčovou námietkou sťažovateľky, podľa ktorej sa Krajský súd v Trenčíne vo svojom rozhodnutí nevysporiadal s judikatúrou najvyššieho súdu – uznesením sp. zn. 6 ECdo 7/2013 z 26. júna 2013 (bod 14 nálezu). Ústavný súd v predmetnom náleze citoval právne závery najvyššieho súdu v uznesení sp. zn. 6 ECdo 7/2013 (bod 18 a 23 nálezu), konštatoval tiež, že skutkové okolnosti

prerokúvanej veci sú podobné (bod 19 nálezu). Ústavný súd následne v predmetnom náleze v bodoch 24 a 25 uviedol:

„Z pohľadu ústavného súdu prichodí konštatovať, že krajský súd nijako nevysvetlil, prečo sa odchýlil od uvedeného právneho názoru dovolacieho súdu. Takýto postup krajského súdu je v rozpore s princípom právnej istoty, ako bol tento už definovaný.

Pokiaľ bol krajský súd toho názoru, že predmetný prípad sa z akýchkoľvek dôvodov (skutkových či právnych) líši zásadným spôsobom od prípadu, o ktorom sa rozhodovalo v dovolacom konaní, potom mal svoje príslušné úvahy dostatočným spôsobom uviesť, resp. vysvetliť. Tým, že tak neurobil, porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj... právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru...“

31. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd sa v náleze sp. zn. II. ÚS 300/2018 priamo nevyjadril k ústavnej udržateľnosti preskúmavania rozhodcovského rozsudku exekučným súdom z hľadiska jeho formálnej alebo materiálnej vykonateľnosti, resp. skúmania existencie alebo platnosti rozhodcovskej zmluvy (doložky) exekučným súdom pre účely posúdenia právomoci rozhodcovského súdu. Je potrebné uviesť, že ústavný súd podobne posúdil odôvodnenie nálezu sp. zn. II. ÚS 300/2018 aj v uznesení sp. zn. II. ÚS 50/2019.

32. Ústavný súd v tomto kontexte poukazuje na svoju rozhodovaciu činnosť, v rámci ktorej už vyslovil vo vzťahu k rozhodcovskému konaniu v nespotrebitel'skej veci, že je povinnosťou exekučného súdu *ex offico* skúmať a prihliadnúť na zistenú nulitu aktu, ktorá je bez akýchkoľvek pochybností následkom vydania rozhodnutia orgánom, ktorý nedisponuje právomocou na rozhodovanie veci, a splnenie tejto povinnosti exekučným súdom nemožno považovať za postup, ktorý je nad rámec jeho právomoci (IV. ÚS 484/2018, II. ÚS 50/2019). Ústavný súd tiež uviedol, že exekučný súd je (aj naďalej) oprávnený a zároveň aj povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej (resp. platnej) rozhodcovskej zmluvy. Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd (III. ÚS 378/2018). Od uvedených právnych záverov sa ústavný súd nemá dôvod odchýliť ani v aktuálne prerokúvanej veci.

IV. Záver

33. Vychádzajúc predovšetkým zo skutočností uvedených v časti III tohto uznesenia, ústavný súd konštatuje, že nezistil také skutočnosti, ktoré by viedli k záveru o možnej príčinnej súvislosti medzi sťažovateľom namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým uznesením okresného súdu z 8. apríla 2019. Z uvedeného dôvodu ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

34. Sťažovateľ v odôvodnení ústavnej sťažnosti namieta aj porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a porušenie čl. 2 ods. 2 a 3 a čl. 143 ods. 1 ústavy bez toho, aby tieto ustanovenia zahrnul do petitu. Ústavný súd neprihliadol na namietané porušenie označeného základného práva podľa ústavy a označených článkov ústavy, vychádzajúc zo svojej judikatúry, v ktorej stabilne konštatuje, že text uvedený mimo petitu pokladá za súčasť odôvodnenia ústavnej sťažnosti, ktorý nemôže doplniť petit (I. ÚS 316/09, I. ÚS 98/2011, II. ÚS 103/08, II. ÚS 154/09, III. ÚS 235/05, IV. ÚS 174/2011, IV. ÚS 481/2011). Ústavný súd prihliadol aj na skutočnosť, že sťažovateľ je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom.

35. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. septembra 2019